

UN CRIM EN EL TEMPS

El sotsinspector i cap de la comissaria, Eduard Tomé, va fer un bot a la cadira. Es fregava els ulls mentre els clavava a la pantalla de l'ordinador. Estava examinant el contingut d'un llapis de memòria procedent de l'escena d'un crim ocorregut entremig de les vinyes, prop del monestir de Poblet. L'havien trobat a la mà de la víctima, que tenia tancada amb força. El metge forense havia hagut de trencar els dits de la mà durant la realització de l'autòpsia per fer-se amb aquell dispositiu electrònic. Feia mal només de pensar-ho.

A la pantalla de l'ordinador apareixia una fotografia amb alta resolució. Era una imatge en blanc i negre que semblava antiga, però de gran qualitat, on sortia un grup de persones de les quals en destacava una, el famós científic Albert Einstein. A la fotografia hi sortien uns nens, que anaven acompanyats per diverses persones grans. Una d'elles li resultava molt familiar.

L'Eduard va agafar les fotografies de l'expedient del crim i es va fixar en el rostre de la víctima, d'uns quaranta anys. La seva cara era allargada, els llavis carnosos, els ulls ametllats i portava una mitja melena de color ros oxigenat. Tenia una semblança extraordinària amb una de les dones que apareixien en la fotografia. Va pensar que podria tractar-se de la seva àvia. Es va adonar que el lloc era l'interior del Celler de Baix o dels rics, la famosa Catedral del Vi, que havia dissenyat l'arquitecte Pere Domènech i Roura.

Sota els arcs de maons destacava una de les tines on hi havia el grup de persones que

acompanyaven l'Einstein. Calia esbrinar quina importància podia tenir aquella fotografia.

Va pensar en el professor Joan Miquel Rellan, expert en astrofísica i catedràtic a la Universitat Rovira i Virgili, un autèntic pou de ciència, a qui havia conegut durant un cicle de conferències organitzat al Casal de l'Espluga. Potser ell li podria donar alguna informació sobre aquella fotografia. Era conegut pels seus treballs sobre Einstein i la seva famosa teoria de la relativitat. Per això va trucar-lo i van quedar a casa seva a la mateixa vila de l'Espluga. Va fer cridar el sergent Romeu per tal que l'acompanyés, mentre el posava al corrent de la troballa.

En Rellan els va rebre de seguida. Era un home afable, un apassionat del seu ofici que volia aprofitar el temps que li quedava abans de jubilar-se. No parava de fer conferències allà on el cridaven. Tenia una extraordinària capacitat per explicar allò que era difícil d'una forma entenedora per tothom. Va fer passar els mossos d'esquadra a l'acollidora saleta de casa seva, mentre els oferia un cafè, que els policies van rebutjar amablement.

L'Eduard va agafar una tauleta i li va mostrar la fotografia. En Rellanse la va mirar fixament i va començar a ampliar-la en diversos punts, mentre anava obrint els ulls amb una barreja d'interès i d'estupor. Els policies se'l miraven, contenint la respiració, amb admiració i impaciència.

—L'Albert Einstein va visitar Catalunya l'any 1923, convidat per la Mancomunitat de Catalunya, per fer un cicle de conferències. Va passar per l'Espluga de Francolí per anar a visitar el Monestir de Poblet. Se'n conserven diverses fotografies al carrer de la Font de l'Espluga i una altra al claustre del monestir de Poblet. La que m'ensenyeu ara és inèdita. D'on carai l'heu tret?

—Oficialment, l'únic que et puc dir és que està relacionada amb una investigació policial. Extraoficialment, té relació amb aquella noia que vam trobar morta entremig de les

vinyes.

—Quina mort més sòrdida. Pel que he sentit va morir d'una punyalada al cor, però sembla que havia estat torturada. És el que m'ha arribat.

—Hi havia hematomes als braços i pits. També un senyal d'un fort cop a la cara, a tocar de l'ull dret. Va ser cruelment apallissada.

—Quin malparit i desgraciat! Espero que el trobeu aviat. Però no sé si us podré ajudar gaire.

—Necessito que m'expliquis tot el que et suggereix aquesta fotografia. Qualsevol detall per petit que et sembli pot esdevenir essencial.

—El que és singular d'aquesta fotografia és el lloc on està feta. Les fotografies d'Einstein en el seu viatge a l'Espluga eren al seu pas per anar a visitar el Monestir de Poblet. Això és una tina que hi ha al Celler cooperatiu. No entenc perquè va anar fins allà. L'Albert Einstein era abstemi. Diuen que solament es va emborratxar quan finalment va acabar la seva teoria de la relativitat. En qualsevol cas sembla una falsificació. És una fotografia massa perfecta per ser de l'any 1923. Normalment aquestes fotografies estan sobreexposades, tenen taques... Aquesta sembla feta amb una màquina moderna...

—I que me'n dius de la semblança d'una de les retratades amb la víctima?

—No em sona el rostre d'aquesta noia. A les altres fotografies de l'Einstein a l'Espluga els hem identificat a tots.

—Em semblava que podriaser una àvia de la víctima. Tu ets fill de l'Espluga i coneixes les famílies de tota la vida.

—No en tinc ni la més petita idea. Em podries ensenyar alguna fotografia de la noia?

—Aquí la tens! El més desconcertant és que aquesta àvia sembla una germana bessona.

—Potser és la pròpia víctima i aquesta fotografia és la prova d'un viatge en el temps... —
se'n vafotre en Rellan.

—Au va! Tu i les teves teories. Et faria res acompanyar-nos fins el lloc on es va fer
aquesta fotografia? Potser se'ns acut alguna idea...

Van sortir plegats de la casa d'enRellan, una adossada que quedava molt a prop del
Celler de Baix. La Catedral del Vi era un edifici modernista que en l'actualitat tenia tres
grans naus. En Rellan els va explicar que en temps de l'Einstein solament hi havia dues
naus i que la tercera es va afegir cap a l'any 1957. En entrar van saludar al guarda i es
van dirigir cap a la tina on es devia fer la fotografia.

—Aquest és el lloc on es va fer aquesta fotografia —va assenyalar en Rellan amb el dit.

—Què pot tenir d'especial aquesta tina? —va preguntar el sotsinspector mentre se la
mirava encuriolit.

—Potser hauríem de comparar ambdues fotografies a veure si trobem algun detall que
respongui a la teva pregunta.

En Rellan va tornar a encendre la tauleta per observar més detingudament la
fotografia. Va assenyalar la suposada àvia de la víctima, que mirava fixament al fotògraf
com si estigués acostumada a ser davant de l'objectiu de la càmera. Va mostrar la
imatge als seus companys, i mentre l'ampliaven els va semblar com el dit de la dona
assenyalava alguna cosa.

—Aquest deu ser el lloc on assenyala. Aquesta rajola sembla diferent de la resta. Mai li
havia donat cap mena d'importància —va dir en Rellan, passant la tauleta als seus
companys

—Potser darrera podríem trobar alguna pista. Tens alguna eina per a comprovar-ho? —li

va preguntar el sotsinspector al sergent

—Hem d'anar amb compte. Recordeu que som en un edifici modernista que està protegit. Deixa-me-la veure de més a prop.

Mentre en Rellan resseguia la rajola amb la mà, un dispositiu es va accionar i el terra es va obrir als seus peus, deixant al descobert unes escales que baixaven cap el que semblava un cup. Malgrat els anys, l'estança encara conservava l'essència del vinsantics que allí havien fermentat. El sotsinspector va contenir la respiració, mentre trepitjava els graons amb cura. El sergent va encendre una llanterna per il·luminar l'espai. Quins secrets hi trobarien allà?

—Ningú coneixia aquesta estança. No consta en els plànols originals d'en Domènech i Roura, ni tampoc hi ha cap referència en la documentació que es conserva a l'arxiu de la cooperativa —va aclarir en Rellan mentre seguia els policies.

—Creus que té alguna relació amb l'Einstein?

La pregunta es va quedar sense resposta, mentre admiraven des d'un replà un immens pou d'una extraordinària grandària. Estaven en un primer nivell on hi havia una estranya màquina amb vàlvules i dispositius antics. En una paret hi havia uns rellotges molt especials que no es limitaven a donar les hores, sinó que assenyalaven també els dies, els mesos i els anys.

—Per a què creus que serveix aquesta maquinària, Rellan? No em diguis que aquests rellotges tenen a veure amb les anyades del vi...

—Mai havia vist res semblant. L'únic que se m'acut és una idea estrofolària. Diria que es tracta d'una màquina quàntica de fotons, amb l'objectiu de fer viatges en el temps.

—Això és possible?

—La possibilitat dels viatges en el temps està demostrada teòricament. Altra cosa és que tinguem la tecnologia adequada per fer-ho. Podria ser que la víctima hagués viatjat des del 1923 fins al futur.

—Segons l'informe de l'autòpsia estem parlant d'una dona d'uns quaranta anys. M'estàs dient que en realitat té cent trenta-tres anys?

—Estem acostumats a pensar en tres dimensions, però en realitat n'hi ha una quarta, que és el temps. D'igual forma que ens podem moure en l'espai, també ens podríem desplaçar en el temps. Per un observador que es queda estàtic el temps passa més ràpidament que per un que viatja prop de la velocitat de la llum.

—I l'any 1923 tenien aquesta tecnologia?

—Ningú es pensava que la tinguessin. Potser la invitació que la Mancomunitat va fer a Einstein no es va limitar a unes conferències de divulgació, sinó que es tractava d'un projecte molt més ambiciós, la construcció d'una màquina del temps.

—Estic flipant. No és possible. Deu haver una explicació més senzilla.

—I què me'n dius de tots aquests dispositius?

—Crec que caldria que els examínem més detingudament, com també aquest lloc. Potser som davant de l'escenari del crim. Fixa't en aquest pou. Potser aquí va ser retinguda la víctima, mentre se li infligien les lesions. Haurem d'acudir amb un equip especialitzat. Us prego que no toqueu res.

—Aquí hi ha una taula i això sembla un portàtil. Potser aquí va fer la còpia de la fotografia que duia en el llapis de memòria.

El sotsinspector es va posar uns guants de làtex i va decidir engegar el portàtil. A

l'ordinador hi havia diverses carpetes amb documents i a l'escriptori destacava un arxiu de vídeo que va accionar. A la pantalla va aparèixer el rostre de la víctima en una gravació que s'havia fet des del propi ordinador. I va començar a parlar.

—Em dic Maria Barber i he viatjat en el temps. Si algú escolta aquest missatge és que sóc morta.

Va semblar que la imatge es congelés, però en realitat la Maria havia fet una pausa per donar més gravetat a la seva declaració. De seguida va continuar amb el seu missatge.

—Vaig néixer el 26 de setembre de 1883 i vaig tenir la immensa sort de fer-ho en una família acomodada que em va permetre estudiar física i enginyeria a les universitats més prestigioses d'Europa on vaig conèixer el famós científic Albert Einstein. Vaig parlar amb l'Esteve Terrades de l'Institut d'Estudis Catalans per tal de convidar l'Einstein a donar unes conferències a Catalunya. Es tractava, però, d'una excusa. Volíem aplicar les seves teories i construir una màquina del temps per viatjar al futur on trobaríem la tecnologia necessària per també poder fer-ho al passat. Calia canviar el que ja havia passat. Encara estem horroritzats per la immensa desgràcia que va esdevenir la Primera Guerra Mundial. Es tractava de poder retrocedir en el temps per evitar l'atemptat de Sarajevo on va ser assassinat Francesc Ferran d'Àustria, l'hereu al tron de l'imperi Austrohongarès. Solament així podríem evitar els vuit milions de morts que va suposar aquesta sagnant guerra.

Retrocedint al passat crearíem un univers paral·lel on aquesta guerra no hauria arribat a començar.

La imatge es va distorsionar per uns breus moments. Els policies i el professor d'astrofísica escoltaven al·lucinats el missatge que venia més enllà de la mort i més enllà del temps i l'espai. De seguida el vídeo va tornar i també l'explicació de la víctima.

—El polític Rafael Campalans ens va recolzar en tot moment. Va aconseguir un emprèstit per a construir una màquina del temps. Havien d'escollir un lloc tranquil i apartat on fer-ho. Ens va suggerir l'Espluga de Francolí on feia pocs anys la Mancomunitat havia ajudat en la construcció d'un celler cooperatiu d'estil modernista. Portaríem l'Einstein a l'Espluga amb l'excusa de visitar el monestir de Poblet, però en realitat ens ajudaria a fer realitat el projecte. L'Albert era un conegut pacifista i va estar d'acord amb la idea de provar el viatge en el temps.

El rostre de la Maria es va tornar en aquell moment gris, tens i cendrós, expressava preocupació i angoixa. Això, es va reflectir a la seva veu que semblava apagar-se per moments.

—Va sorgir, però, un imprevist. El Capità General de Catalunya, el General Primo de Rivera, va assabentar-se que la Mancomunitat tramava alguna cosa amb la visita de l'Einstein i ens va fer seguir pel seu servei d'intel·ligència. Aquest militar feia el doble joc amb els polítics de la Lliga, combatia els sindicalistes revolucionaris, però estava en contra dels ideals catalanistes que havia representat la Mancomunitat. Per això va enviar un tinent que ha estat la nostra ombra durant tot moment. La seva sinistra ombra ens ha acompanyat en tot moment. Crec que fins i tot ha viatjat en el temps.

En aquells moments la gravació es va interrompre, mentre es sentia un xiscler esgarrifós de dolor. L'Eduard va apagar l'ordinador mentre pensava ràpidament.

—És una història extraordinària —va assenyalar el sotsinspector — El que no entenc és el que ha dit de l'atemptat de Sarajevo i de l'assassinat de Francesc Ferran d'Àustria. Els que hem estudiat una mica d'història sabem que la Guerra Mundial va començar amb l'assassinat del tsarevitx Alexei, fill del tsar Nicolau II de Rússia, a mans d'agents francesos, fet que va fer canviarradicalment el joc d'aliances i l'equilibri de poders que havia existit fins aleshores a Europa....

—Ni ho entendràs mai! —el va interrompre en Joan Miquel Rellan mentre l'apuntava amb una pistola. Jo sóc el tinent que el General Primo de Rivera va enviar a seguir la Maria.

També soc un viatger en el temps i he aconseguit que el kàiser Frederic guanyés la Guerra Mundial, aliant-se amb Rússia i humiliant a Anglaterra i França.

Es van sentir dos trets i un bassal de sang es va estendre com si haguessin vessat vi en el celler. Satisfet, en Rellan va sortir de la cambra on hi havia la màquina del temps. Havia guanyat. Un nou ordre imperaria a Europa i el seu general, en Primo de Rivera, governaria Espanya durant molt de temps.